

Rize Milletvekili Ayar: Zorunlu Organik Gübre ile Türkiye 80 Bin Ton Kuru Çay İthal Edecek

Ak Parti Rize Milletvekili Hikmet Ayar, zorunlu organik gübrenin kullanımının uygulanması halinde Türkiye'nin 80 Bin Ton kuru çay ithal edeceğini ve bunun da Türk çayının sonu olacağını kaydetti.

Rize Ziraat Odası Başkanı Nevzat Paliç'in yaş çay fiyat beklentisi konulu basın toplantısında olayın gündeme taşındığı ve Paliç'in de doğruladığı, 2018'de zorunlu organik gübre kullanılırsa Türkiye'nin 100 Bin ton kuru çay ithal edeceği ile Çaykur'un 6 fabrikasını kapatma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağı sıcaklığını korurken, Ak Parti Rize Milletvekili Hikmet Ayar, 2018'de zorunlu organik gübre kullanımı olması halinde Türkiye'nin 70-80 bin ton kuru çay ithal edeceğini ve bunun da Türk çaycılığının sonu olacağını kaydetti.

Kısa bir süre önce katıldığı canlı yayın programında 2018'de organik gübre kullanımının zorunlu olmayacağına vurgu yaparak organik gübre kullanımına geçişin kademeli olarak devam edeceğini kaydeden Ak Parti Rize Milletvekili Hikmet Ayar, bu sabah katıldığı bir başka canlı yayın programında Bakanlığın ve Çaykur'un müşterek kararı olan 2018 yılı içerisinde tamamen organik gübreye geçmenin uygulanması halinde organik gübre kullanımı ile yüzde 40 - yüzde 50'ye varan ürün kaybı yaşanacağından 2018 yılı içinde stoktaki kuru çayların 6 ay içinde tükeneceğini ve 6 ay sonra Türkiye'nin 70-80 bin ton kuru çay ithal edecek hale geleceğinden bunun Türk çaycılığının sonu olacağını ifade etti.

Rize Milletvekili Ayar, bu sabah katıldığı televizyon kanalındaki canlı yayın programında zorunlu organik gübre kullanımının doğuracağı ve çay üreticilerini bekleyen büyük tehlikeyi bir kez daha gündeme taşıdı.

Bakanlığın ve kurumun (ÇAYKUR)'un müşterek kararının 2018 yılı içerisinde tamamen organik gübreye geçme yönünde olduğunu kaydeden Milletvekili Ayar, şu anda halen bu kararın yürürlükte olduğunu ifade ederek, "Ancak ben bu kararın alınmasından öncede alındıktan sonrada bazı endişelerimi dile getirdim, getirmeye de devam edeceğim. Çünkü bu endişelerim şahsi fikirlerimden ziyade yapılan hesap sonucundan sonra ortaya çıkan endişelerdir. Şu anda yürürlükte olan karara göre 2018 yılında tamamen organik gübre kullanımı gerekiyor. Ben konuyu sayın Bakanımız Faruk Çelik'le tekrar görüştüm. Sayın Cumhurbaşkanımızla birebir görüştüm ve bu tereddütlerimizi aktardım ve bu tereddütler üzerine yeni bir çalışma yapılıyor. Bu çalışma nereye götürür bizi onu benim şu an söylemem mümkün değil, doğru da olmaz. Ama ne diyor o tereddütlerimiz. Bugün Rize'deki yaş çay rekoltesi 1 milyon 200 bin, 1 milyon 300 bin ton dolayındadır. Bunu yarı yarıya özel sektör ile Çaykur yürütüyorlar. Biz tamamen organik gübreye geçtiğimizde 830 bin dekar alandan bahsediyoruz. Çay dediğimiz zaman sadece Rize'yi düşünmememiz lazım. Giresun Tirebolu'da da var, Trabzon'da da var, Artvin'de de var ve ana merkezi Rize. Bütün bu 830 bin dekar alanda organik çaya geçtiğimiz zaman şu an itibariyle 36 bin dekar alanda organik çay yapıyoruz tecrübeyle ve kayıtlarda resmen sabittir ki yüzde 40, yüzde 50'ye varan ama ortalamasında yüzde 40'ın biraz altında olan bir ürün kaybımız var. Bunu süreç içerisinde yüzde 30'lara çekebilir miyiz, çekeriz. Organik gübre ile bir miktar çekebilir miyiz, çekeriz. Organik gübrenin verimi ne kadar artıracığını 300 - 500 metre kare seçilmiş bahçelerde değil de organikliğe geçtiğimiz 36 bin dekarlık alanda deneyelim. Denemeyi sahada yapalım saksıda değil. Bu 36 bin dekar alan içerisinde şu an halen verim yüzde 30 dolayında düşük. Bu verimi bi arttıralım yüzde 20, yüzde 10'lara bi çekelim. Verimi tamamen karşılayamayabiliriz, önümüzü bir görelim. Tamamen organik gübreye geçtiğimizde tamamında yüzde 30 bir verim düşüklüğüne gittiğimiz zaman ki durumu yönetemeyiz, nasıl yönetemeyiz? Müstahsilin ürün kaybında kaybettiği geliri nasıl karşılayacağız? Sayın bakanımız ve bakanlık diyor

ki biz bunu ek primlerle karşılarız. Eyvallah. Karşılabilirler mi karşılayabilirler. O zaman bunu kararnamenin içerisine koyacağız, bununla ilgili mevzuatımızı düzenleyeceğiz. Karşılama bu iş bitiyor mu? Ki karşılamanın zorluğunun da altını çizmek istiyorum. Çünkü büyük rakamlar yapıyor ama karşıladığımızı varsayalım iş bitmiyor yine. Şu an ürettiğimiz çay iç piyasamızın birebir karşılığıdır yetmiyor bile. Eğer biraz ihracatımızı artırırsak iç piyasamıza yetmeyebilir ona paralel olarak da ithalat artar veya biraz kontrolsüz bir şekilde yurt dışından bir ara bir miktar bugünkünden daha yüksek çay girişi vardı o zaman stoklarımızda bir miktar artıyordu bu kontrolsüz çay girişi halk arasında kaçak çay girişi engellendiğinde stoklarımızın eridiğini gördük. Dolayısıyla tam tamına iç piyasadaki ürettiğimiz çayımızla tükettiğimiz çay başbaşa birbirini karşılıyor. Yüzde 30'luk bir verim düşüklüğü olduğu taktirde müstahsil ayağını primle karşıladığımız taktirde bile iç piyasada 70 – 80 bin ton bir kuru çay açığı demektir. Bunu belki 1 yıl stoklarla yönetebiliriz. Kuru çay stoklarımızla ürün kaybı eksikliğini 6 ay ancak yönetebiliriz peki ondan sonra ne yapacağız? Çay ithal etmek zorunda kalacağız. Bu bizim çayımızın bitişi demektir. Altını çiziyorum. Kalın çizgiyle çiziyorum. Biz şunu biliyoruz ki geçmiş yıllarda Seylan çayını maliyetinin çok altında Türkiye'ye sokup damak tadı bırakmaya çalışmaları sonucunda şu anda o çayı içenlere biz Türk çayını içiremiyoruz. Bu o çayın daha kaliteli olduğundan değildir. Dünyanın en kaliteli çayı Rize çayıdır, en sağlıklı çayı da Rize çayıdır ama bunu yeterince anlatamıyoruz, yeterince pazarlayamıyoruz. Şimdi biz böylesine bir ithal yoluyla bu damak tadını insanlarımızı bıraktığımız taktirde daha sonra ürünü tekrar iç piyasaya yeter duruma getirdiğimizde bile bu ürünü satamayabiliriz. Burada büyük risk ve tereddütlerimiz var. Biz işletmecilikte buna yeterli etki analizleri yapılmamış diyoruz. Çayda maliyet analizi biraz daha belki sığ bir ifade kalıyor ama bize ne getirecek ne götürecektir, riskleri nedir? Analizleri yapacağız, güçlü yönleri zayıf yönleri, tehditler fırsatlar bunları değerlendireceğiz, bunu bir proje haline getirip o şekilde yeniden karar verilmesi lazım. Israrla bunu vurguluyorum, vurgulamaya devam edeceğim. Aksi taktirde böyle bir durumla karşılaştığımız zaman eyvah şimdi duralım, geri dönelim, bunu düzeltelim deme lüksümüz yok. Onun için ben bunu söylerken birileri benim söylediklerimi küçümseme adına organik gübreye karşı olduğumu ifade edenler var, tam tersine biz organiği sonuna kadar savunuyoruz ama bu geçiş döneminin doğru olması lazım, doğru yönetilmesi lazım. Organik gübre yavaş yavaş devreye girer, kompoze oranı azaltılır organik gübre oranı artırılır. Kademeli geçişten yanayım hatta kademenin de ötesinde hiç kademe yapmadan organik gübrenin kullanımının yapıldığı 36 bin dekar alanda organik gübre ile verimi yükseltmeden emin olabiliriz o zaman organik gübre 830 bin dekar alanın tamamında tamamen uygulanabilir.” diye konuştu.

15 Mayıs 2017

[Olay 53](#)